



DÜNYA PNÖMONİ GÜNÜ

Basın Bildirisi 12 Kasım 2023

Dünya Pnömoni (Zatürre) Günü her yıl 12 Kasım'da, tüm yaş gruplarında dünyada önde gelen enfeksiyöz ölüm nedeni ve büyük bir pandemik tehdit olan zatürre hakkında farkındalık yaratmak, savunuculuk yapmak ve görünürlük sağlamak amacıyla kutlanmaktadır.

Pnömoni (Zatürre), akciğerlerde iltihaplanmaya neden olan bir enfeksiyondur. Bakteriler, virüsler veya mantarlar dahil olmak üzere çok çeşitli mikroorganizmalar pnömoneye neden olabilir. Pnömoni sıklıkla edinildiği yere göre toplum kökenli pnömone veya hastane kökenli pnömone olarak sınıflandırılır. Tüm dünyada ölüm nedenlerinin önde gelen enfeksiyöz nedenlerinden olan pnömone, dünyadaki tüm yaş gruplarında yüksek morbidite ve kısa ve uzun dönem mortalite nedenidir.

2016 Küresel Hastalık Yüklü raporu, 2019 yılında 1,2 milyon yaşlı (70+ yaş) ve 672.000 çocuk (<5 yaş) dahil olmak üzere 2,5 milyon kişinin pnömone nedeniyle öldüğünü gösterdi. Bu, pandemiden önce her 13 saniyede bir kişinin pnömoneiden öldüğü ve bu ölümlerin oranısız bir şekilde en savunmasız çocuklarımızı ve yaşlı yetişkinlerimizi etkilediği anlamına gelmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre, KOVİD-19 pandemisi ile solunum yolu enfeksiyonlarından kaynaklanan bu ölüm sayısına, yalnızca 2021'de 3,5 milyon olmak üzere, milyonlarca kişi daha eklendi. Ölümlerin çoğu yaşlı yetişkinler arasında gerçekleşti ve 60 yaşından büyük kişilerde KOVİD-19 ölümlerinin %80'e kadarını oluşturdu. Son zamanlarda yapılan Küresel Bakteriyel Antimikrobiyal Direnç Çalışması, alt solunum yolu enfeksiyonlarında direnç sorununu gösterdi. Bu rapora göre, en çok etkilenen bölgeler Afrika, Güney Asya, Doğu Avrupa ve Güney Latin Amerika idi. Bu rapor zatürre insidansı ve çok ilaca dirençli enfeksiyonlarla sosyoekonomik durum arasındaki bağlantıyı vurguluyordu.

Hastane yatışı gereken zatürre hastalarının yaklaşık %20'si yoğun bakım yatışı gerektirebilir. Bahsedildiği

üzere sonuç, mortalite ile sonuçlanabilmektedir. Ancak zatürre önlenabilir ve tedavi edilebilir bir hastalık olduğundan dolayı özellikle bu enfeksiyöz hastalıktan etkilenen ülkelerde ölüm yükünün azaltılması mümkündür. Ulusal sağlık ve pandemi plan ve stratejileri aşağıdaki önerileri dikkat almalıdır:

1. Ciddi pnömoninin erken saptanması ve risk değerlendirilmesi: Olguların yaklaşık %30'unda gelişen ve yüksek oranda mortalite ile ilişkili olan sepsis toplum kökenli pnömoninin ana komplikasyonudur.

2. Uygun antimikrobiyal tedavi, kılavuzlara bağlılık: Son yıllara kadar pnömone vakalarının yalnızca yaklaşık %50'sinde mikrobiyal etiyoloji tanımlanmaktadır. *S. pneumoniae* ve solunum yolu virüsleri önde gelen patojenlerdir. Fakat son yıllarda gelişmelerle etiyoloji ve direnç saptamada artış görülmüştür. Özellikle bakteriyel veya viral nedenlerin ayırt edilmesi öncelik hale gelmiştir. Daha iyi sonuçlar elde etmek için yerel, ulusal ve uluslararası kılavuzları izlemeye odaklanmalıdır.

3. Aşılanmanın etkili bir önleyici tedbir olduğu kanıtlanmıştır. *Haemophilus influenzae* tip b, pnömokok (polisakkarit ve konjuge), grip aşısı ve solunum sinsityal virüsü (RSV) aşısı gibi etkili aşılar tüm dünyada hassas popülasyonlarda bu enfeksiyöz hastalığın yükünü azaltabilir.

Özellikle savunmasız popülasyonlarda pnömone yükünü azaltmak için pnömoneye yönelik eylemler çok kritik olduğundan, müdahale çabaları yürütülmelidir. Eğer biz yukarıda özetlenen en az üç müdahaleyi uygularsak, yalnızca ölümler her yaşta önemli ölçüde azalmakla kalmaz, aynı zamanda her ülke kovid pandemisinin ortaya çıkardığı yıkıma neden olabilecek başka bir solunum pandemisinin risklerini de azaltacaktır.